

FRANCIJA NE ODOBRAVA ITALIJANSKEGA NACRTA

MALA ANTANTA JE ODLOČNO PROTI TEMU, DA BI ŠTIRI DRŽAVE DIKTIRALE EVROPI

Francoski zunanji minister pravi, da načrt dosedaj še ni bil odobren in da brez posvetovanja z Daladierovo vlado ne more biti ničesar potrjenega. Diplomatski zastopniki Male antante so v Parizu zelo zaposleni. — Poljski politični krogi proti načrtu.

PARIZ, Francija, 23. maja. — Francoski politični krogi niso bili nič veseli poročila iz Rima, da so vse štiri prizadete države sprejele Mussolinijev mirovni načrt. Poročilo iz Rima namreč pravi, da so Francija, Anglija in Nemčija koncem preteklega tedna v Rimu sprejele Mussolinijev načrt.

Nasproti tem poročilom izjavlja urad zunanjega ministrstva, da so tozadevna pogajanja še v teku in da sporazum še ni bil sklenjen.

Francoska javnost je bila vsled tega poročila tako vznemirjena, da je zunanji minister Joseph Paul Boncour brzojavil iz Zeneve: "Resnica je, da se vrše pogajanja z zadovoljivim napredkom v soglasju s francoskimi protipredlogi, toda še nič gotovega ni bilo potrjenega in tudi ne more biti brez posvetovanja Daladierove vlade."

Diplomatski zastopniki Male antante — Čehoslovaške, Jugoslavije in Romunske, ki nasprotujejo pogodbi štirih držav, so v Parizu zelo zaposleni. Boje se, da bi to pomenilo diktatorstvo štirih držav v Evropi proti malim državam. Zelo dvomijo italijanskemu zatrdilu, da bi podpis italijanskega načrta pomenil desetletni mir za celo Evropo.

LONDON, Anglija, 23. maja. — Angleška vlada pazi na razvoj mirovne pogodbe štirih držav v Rimu.

Uradno je bilo naznanjeno, da Anglija, Francija, Nemčija in Italija skušajo sestaviti pogodbo štirih držav.

Uradniki zunanjega ministrstva pravijo, da je do sedaj sprejela Mussolinijev načrt samo italijanska vlada, četudi je nemški odposlanec Hermann Goering v Rimu izjavil, da ta načrt sprejme tudi Nemčija.

Anglija in Francija ste si pridržali pravico, da predlagate svoje izpremembe, kadar bo sestavljena pogodba v Zenevi.

Uradno poročilo pravi, da je bil načrt zelo izpremenjen, predno je bil sprejet v Rimu. Glavne izpremembe so bile napravljene po želji Francije in Male antante, vsled česar je postala zahteva Nemčije po premembi mirovne pogodbe manjše važnosti.

VARŠAVA, Poljska, 23. maja. — Poluradni list "Iskra" pravi, da vsi poljski politični krogi nasprotujejo Mussolinijevemu mirovnemu načrtu štirih držav, ker je v nasprotju z načelom enakopravnosti narodov in vsled tega tudi proti Ligi narodov. Poleg tega tudi poljska vlada odločno zavzema stališče, da bo spoštovala samo one pogodbe, pri kateri bo tudi sama udeležena.

PARIZ, Francija, 23. maja. — Prijatelji ministrskega predsednika Edouarda Daladiera pravijo, da je napravil ameriški razorožitveni načrt nanj zelo ugoden vtis.

Na današnji kabinetski seji so priznali francoski ministri, da ima predsednik Roosevelt veliko razumevanja za evropske probleme.

LONDON, Anglija, 23. maja. — V Londonu so z velikim navdušenjem pozdravili govor posebnega Rooseveltovega odposlanca Normana H. Davisa. Londonsko časopisje smatra njegov govor za velik korak prot uspehu razorožitvene konference: — "Times" piše: — Davisova izjava je bila najbolj važna, kar jih je dosedaj slišala konferenca. Boj sicer še ni končan, toda dosežen je velik uspeh, in upa-

Morgan se zagovarja pred senatom

VODITELJ UPORNIKOV JE BIL UBIT

Kubanski uporni voditelj je padel v boju z vladnimi četami. — Še vedno bombe v Havani.

Havana, Kubo, 23. maja. — Poročilo iz Guantanamo naznanja, da se je neka vladna straža spopadla z vstati blizu Joturo. V boju je bil ubit voditelj upornikov Porfirio Cuesta.

Z dežele prihajajo v Havano vedno poročila o bojih z uporniki. V ponedeljek zvečer se je pred Palais Royale, na vogalu Obispo in Compostela ulice v sredini mesta, razletela bomba in sta bila ranjena en policist in en deček.

Dva mladenčca sta položila bombo. Policija ju je videla in ju aretirala skupno z nekim tretjim mladeničem. Policija ni imela časa, da bi odstranila bombo, ki se je med tem razpočila, vsled česar je bilo v bližini razbitih mnogo šip, v tla pa je bila izkopana globoka jama.

V izgnanstvo na otok Pines je bilo poslanih 38 političnih ujetnikov. Iz raznih provinc vsak dan privržajo nove jetnike.

Mexico City, Mehika, 23. maja. Iz zanesljivih virov se zagotavlja, da Mehika ne podpira upornikov na Kubi z orožjem.

Le malo je mogoče, da bi iz Mehike šla kakšna uporna ekspedicija na Kubo, četudi se nahaja v Mehiki okoli dvanajst bojovnih upornih voditeljev. Navažnejši med temi sta bivši vojni minister Rafael Iturralde ter bivši senatni predsednik Aurelio Alvarez, ki se oba nahajata v mehiškem glavnem mestu.

MLADA UČENKA OMOŽENA

Stanford, Ky., 22. maja. — Mrs. Margaret Carpenter, ki je stara 18 let, in ki se je poročila, ko je imela 13 let, je te dni gradurala na višji šoli v King's Mountain. Njen mož Arthur Russell, ki je star skoro 80 let, pravi, da želi, da gre njegova žena tudi na vseučilišče.

ŽGANJA SE NE SME UVAŽATI

Ottawa, Kanada, 22. maja. — Kanadski davčni department je danes objavil, da se ne sme iz Kanade eksportirati žganja v Združene države. Ta prepoved se tiče tudi medicinskega žganja. V Zdr. države se sme eksportirati le pi-jaka, ki ne vsebuje več kot tri in petino odstotka alkohola.

KONJI ZNORELI

Burlington, Vt., 22. maja. — Danes je udarila strela v Fort Ethan Allen. Trije vojaki so bili močno ožgani, dočim je sto konj zgorelo. Dosti konj je bila privatna last častnikov.

ti je, da bo pametna mednarodna ureditev oboroževanja v kratkem sledila.

Neki drugi časopis pravi, da je nekaj nadvse značilnega, ker se je Amerika formalno obvezala, da bo v bodočnosti igrala aktivno vlogo pri zaščiti svetovnega miru. V slučaju kake vojne bo Amerika stopila na stran tistega, ki se bori za pravično stvar.

MOKRAČI SO ZMAGALI V NEW YORKU

Kako so v newyorški državi izpadle volitve delegatov za narodno konvencijo, ki bo odločila, če naj se osemnajsti amendment prekliče ali ne, je razvidno iz prvih poročil.

Ob desetih zvečer je bilo sporočeno iz 19. volilnega okrožja v Brooklynu, da je bilo oddanih za preklie 316 glasov, proti preklieju pa samo 3 glasovi.

V Erie County je bilo oddanih za preklie 664 glasov, proti preklieju pa samo 6.

Slična razmerje je opaziti vse-povsod.

Splošno se sodi, da je izpadlo glasovanje v razmerju 20:1.

Ko je oddal bivši governor A. Smith svojo glasovnico, je rekel: Izza leta 1919 sem čakal, da bo dana narodu prilika izraziti se o prohibiciji. Srečen sem, ker sem dočakal ta dan.

ANGLEŠKI DIPLOMAT OBDOLŽEN

Tretji tajnik angleškega poslaništva je obdolžen špijonaže. — Fotografiral je utrjene japonske kraje.

Tokio, Japonska, 23. maja. — Japonski časopisi poročajo, da je tretji tajnik angleškega poslaništva Eric Crowe obdolžen, da je s svojo ženo Virginijo napravil tri ekspedije v preprovanje okrožje utrjene pomorske zone v Yokosuka in da je fotografiral utrdbe.

Časopisje pravi, da je vojaška straža Croweta in njegovo ženo večkrat vstavila ter pomorsko poveljstvo sedaj pripravlja o-vadbo na zunanje ministrstvo.

List "Jiji Simpo" označuje to avtomobilsko vožnjo kot "delovanje špijonaže". List pravi, da je bil Crowe štrikrat vstavljen, ko je ravno fotografiral kraje v preprovanem okrožju.

Crowetova žena je hči Rudolfa Bolling Teusler in je sorodnica vdove po predsedniku Woodrowu Wilsonu. Crowe je ravnatelj St. Luke bolnišnice, ki je bila zgrajena z denarjem, katerega je v Združenih državah nabrala Mrs. Crowe.

SMRTNA KOBA.

Mr. Agnes Ogrinc je v torek zvečer umrla v bolnišnici za operacijo na želodec.

Stanovalec je na 428 E. 5th St., New York, N. Y.

Pogreb bo v petek ob 10. do-poldne s sv. mašo v slovenski cerkvi na Osmi.

Zapušča dve hčeri in enega sina. Prizadetim naše sožalje!

JAPONCI OGROŽAJO PEIPING

Japonci so oddaljeni samo dve milji od mesta. Japonska armada ne more zadrževati. Begunci so napolnili mesto.

Tokio, Japonska, 23. maja. — Del japonske armade, ki najbrže prodira naprej na svojo pest in brez povelja iz Tokio, se nahaja dve milji pred Peipingom. Kot izgleda, ne more niti vojno ministrstvo v Tokio več obvladati položaja. Japonski kabinet je bil vedno proti temu, da bi japonska armada zavzela Peiping in Tientsin, toda zadnje čase je minist-rstvo izgubilo vso oblast nad ar-mado v severni Kitajski.

Ministri so bili presenečeni, ko je prišlo poročilo, da se nahajajo Japonci v predmestju Peipinga in še vedno zatrujejo, da so uver-jeni, da japonska armada ne bo vkorakala v mesto, "razun ako ne bi zaradi okolščin bili prisiljeni do tega".

Japonska vlada se zaveda, v kako nevarnem položaj bi prišla Japonska v mednarodnih odnoša-jih z zavzetjem Peipinga, poseb-no še sedaj, ko je prišel japonski delegati grof Kikujuro Išii v Washington na politični in gospo-darski razgovor s predsednikom Rooseveltom.

Prejšnji teden je japonska vlada podala izjavo, da se bodo Japonci vstavili na črti Miyun do izliva reke Lvan, ako se Kitajci ne bodo postavili Japoncem v bran. Navzile temu japonskemu zatrdilu pa so Japonci, dasi po-časni, stalno prodirali dalje proti Peipingu.

Ob času prodiranja japonske armade iz Mandžurije proti jugu je japonski kabinet pretil z od-stopom, ako bi armada vpadla na Kitajsko čez veliki zid. Toda ka-binet je polagoma popuščal in se-daj izgleda, da ni nikake nevar-nosti, da bi odstopil.

Peiping, Kitajski, 23. maja. — Kitajska armada se pripravlja na obrambo Peipinga.

Kitajski poveljnik general Ho Ying-čing je ukazal prebivalstvu, da se izseli iz mesta, toda tega povelja prebivalstvo ne posluša.

Okoli mesta je polno kitajskega vojaštva. V mesto je prbežalo več tisoč beguncev s severa. Inozemski vojaški opazovalci zatrujejo, da bo Peiping postal veliko boljše. Japonski prebival-ci se pripravljajo, da se naselijo v japonskem poslaństvu.

Peiping je podoben obleganemu mestu. Ob severni in vzhodni strani, od koder prihajajo Ja-poncei, so postavili obrambo z vre-čami peska. Vojaki so razpostav-ljeni po mestnem obzidju in so pripravljani streljati na vsakega Japonca, ki bi se približal.

POROKA ZANEGA RAZISKOVALCA

Včeraj se je poročil v Potts-ville, Pa., znani polarni razisko-valce Lincoln Ellsworth z Miss Mary Louise Ulmer. Ellsworth se je posebno praznoval s svojim po-letom preko severnega tečaja.

MORGAN NI DVE LETI PLAČAL NIKAKEGA DOHODNIN. DAVKA

WASHINGTON, D. C., 23. maja. — Posebni senatni odsek je začel preiskovati poslovanje enega najbogatejših ljudi v Združenih državah in na sve-tu sploh, J. P. Morgana. Njegova firma je največje privatno bančno podjetje na svetu. Pri včerajšnjem zaslišanju je prišlo na dan, da je Morgan z svojimi dvajsetimi partnerji vred plačal leta 1930 le \$48,000 dohodninskega davka.

Kot odvetnik posebnega senat-nega odbora nastopa Ferdinand Peora, bivši newyorški državni pravdnik. In Peora se je posre-čilo izsiliti iz Morgana priznanje, da ni plačal v zadnjih dveh letih nikakega dohodninskega davka.

Kapital firme J. P. Morgan and Company znaša sedaj \$53.194.076. Bančne vloge, ki so nekoč znašale \$562.000.000, so padle na \$250.000.000.

Morgan je prečital obsežno iz-javo o svojem delovanju.

V izjavi pravi, da ne smatra pri-vatnih bankirjev za narodno nevarnost. Moč privatnega ban-kirja ne izvira iz njegovega pre-moženja, pač pa iz zaupanja, ki ga ima narod v njegov značaj in njegov kredit.

Ko ga je Peora zasliševal, je odgovoril Morgan na večino vprašanj: "Ne vem", ali pa: "Se ne spominjam".

Danes bodo objavljena imena prednostnih odjemalcev Morgano-ve banke, ki so zamogli kupovati vrednostne listine po izredno niz-ki ceni.

Ferdinand Peora, ki je bil ro-jen v Siciliji, je bil najet od po-sebnega senatnega odseka in na-stopa v vlogi državnega pravdni-ka.

Več tednov je zbiral dokazilni material proti Morgani in firmi. Vprašanje je seveda, če bo mogel staremu in izkušenemu finančniku do živga.

ZADNI VETERANI

V WASHINGTONU

Washington, D. C., 23. maja.

Veteranom, ki so še ostali v Fort Hunt, Va., je bilo naznanjeno, da bo vlada na račun njihovih cer-tifikatov preskrbela vožnjo na njihove domove. Takoj nato se jih je še nekaj prijavilo za delo v gozdovih, drugi pa so bili prepe-ljani na železniško postajo in od-pravljeni domov. V ponedeljek so dobili zadnjo prehrano na račun vlade.

CERKEV PRODA NA \$100

Ocean City, N. J., 23. maja. — Baptistovska cerkev, ki je bila leta 1927 zgrajena za \$140.000, je bila prodana na javni dražbi za \$100.

Woodbury Trust Company je kupila cerkev za to ceno, ker ni bilo nobenega drugega ponudni-ka.

Pastor cerkve George W. Law-rence pravi, da je banka, v kate-ri je cerkev imela naložen svoj denar, propadla, vsled česar ni mogla plačati svojega dolga v znesku \$50.000.

ADVERTISE

"GLAS NARODA"

VATIKAN JE BREZ KAZNILNIC

Edina država brez ka-znilnic. — Ima svojo po-licijo in orožnike. — Ima tudi sodišče.

Vatikan, 23. maja. — Majhna vatikanska država s 600 prebi-bivalci je edina država brez kaz-nilnic. Ima pa svojo policijsko postajo in sodišče. Detektivni in uniformirani orožniki opravljajo svojo službo, kajti varovati ima-jo mnogo dragocenosti.

Civilni oblasti načeljuje gover-ner Camillo Serafini, katerega imenuje papež in je odgovoren naravnost papežu. Governer ima popolno izvrševalno oblast in nje-gov urad je bil postavljen po prvih postavah papeževe države. Vatikansko orožništvo je od nje-gove oblasti, včasih pa pokliče v svojo službo tudi švicarsko gar-do.

Poglavitna služba švicarske garde je stati na straži pri vseh vratih in vhodih v Vatikan. V vatikanski državi je okoli 80 orož-nikov in 60 švicarskih gardistov. Governer ima pod svojo upravo postavni urad, finančni urad, u-rad za promet in urad za javna dela.

Vatikan ima svoje sodišče, ki se imenuje sodišče prve instance. Obstoji iz treh sodnikov in držav-nega pravdnika. Ker Vatikan ni-ma kaznilnice, zapro kaznjence, ako kdaj pride do kake aretacije, v začasne zapore.

Detektivski zbor, ki je večino-ma sestavljen iz orožnikov, je od-govoren naravnost governerju Serafiniju. Detektivji so bili ved-no v okolici Vatikana, toda njih število je bilo z obnovitvijo vati-kanske države znatno zvišano, ker prihaja v državo mnogo več tujecev.

Vatikan ima svoje poštne znami-ke, svoj denar in tudi avtomobil-ske plošče.

SODNIK JE POSNEMAL SALOMONA

Twin Falls, Idaho, 23. maja. — Ker sodnik H. M. Holler po izpo-vedbi prič ni mogel razsoditi, kdo je pravi lastnik 20 let starega ko-nja, se je ravnal po zgledu iz sv. pisma.

Sodnik je konečno odločil, da naj izpuste konja na meji med farmama obeh prepirljivih far-merjev. Ko so konja izpustili, je mirno odšel v hlev farmerja Vik-torja W. Nelsona in sodnik je na-to razsodil, da je konj Wilsonov.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Baker, President L. Benedek, Treas.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
110 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays
In celo leto velja za Ameriko in \$7.00
Kanada \$8.00
En pol leta \$4.00
En pol leta \$4.00
En četrt leta \$2.50
Subscription Yearly \$6.00
Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelji in praznikov.
Dopolni brez podpisa in osebni se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti
prijeli po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se
nam tudi prelože bivališče naznani, da hitreje nađemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

ROŽLJANJE Z OROŽJEM

Štiri evropske velesile so odobrile Mussolinijev načrt, ki baje jamči Evropi mir že vsaj za deset let.

Mussolini hoče nastopiti pred svetom kot nekaj zagovornik miru in razorožitve.

Kako se zavzema za mir in kako mu je pri srečanju razorožitve, je razvidno iz naslednjega.

Jeseni leta 1918 je bila italijanska armada popolnoma demoralizirana. Iz teh ostankov je ustvaril Benito Mussolini vojaški stroj, ki je vreden naslednik slavni rimskih legij.

Oživiljenje italijanske armade, mornarice in zrakoplovstva je največji uspeh, kar jih je dosegel fašizem.

Danes ima Italija tretjo največjo armado. Glede zrakoplovov jo prekaša edino Francija, dočim zavzema njena mornarica peto mesto.

Zaeno z rezervami zamore poslati Mussolini na bojišče šest milijonov petsto tisoč izborna opremljenih in dobro izvežbanih vojakov.

Italija ima 457,189 aktivnih vojakov, njene rezerve pa štejejo 6,017,500.

Armada je izborna opremljena z vsakovrstnim orožjem. Njena težka artilerija je izredno močna, in ima na razpolago ogromne tanke. Častniki so dosti bolj izvežbani kot so bili njihovi predniki pred vojno.

Poleg aktivne armade ima Italija fašistično milico, ki je slična ameriškim edinicam narodne garde.

Fašistična milica šteje 25,000 častnikov in 367,000 mož. To milico je mogoče v teku par ur mobilizirati.

Poleg redne armade in fašistične milice ima Italija še karabinjerje. To je vojaška policija, ki je rekrutirana iz armade. Ta sila šteje 1129 častnikov in 29,500 mož.

Italijanska kolonijalna armada šteje 50,000 mož. V zračni službi ima 1,507 letal ter 22,000 častnikov in mož.

Italijanska mornarica je razdeljena v dva švadrona. V prvem je sedem 10,000-tonskih križark, ki so ojačene z rušilci in submarini.

Drugi švadron tvori šest novih 5,259-tonskih križark, ki so istotako ojačene z rušilci in submarini.

Dasi Mussolini vedno govori o miru, gradi Italija bojne ladje z večjo naglico kot katerakoli njenih sosed.

Kaj je svrha te armade, mornariške in zračne sile? Obramba proti Jugoslaviji in Franciji? Deloma, da.

Bolj verjetno je pa, da namerava Italija ob prvi ugodni priliki, uporabiti to ogromno silo izven svojih meja.

SPOR ZA VZHODNO KITAJSKO ŽELEZNICO

Politične zmešnjave v Evropi, ki onemogočajo belemu plemenu, da si obdrži pridobljene gospodarske in politične pozicije, so Japoncem dobrodošla prilika za poslednjo in učinkovito širjenje svoje moči. Po zasedbi Mandžurije je nastalo tudi vprašanje lastništva vzhodnokitajske železnice, ki ni prvič v ospredju spora držav, ki so zainteresirane na tej važni prometni žili. Glavni interesent je seveda Rusija, ki ji proga Čita-Harbin-Vladivostok bistveno skrajšuje promet s tihomorskim pristaniščem v Vladivostoku. Severna proga Čita-Habarovsk-Vladivostok je neprimerno daljša in zaradi njene daljave izgublja vladivostoksko pristanišče znaten del svoje gospodarske važnosti. Enako velik pomen ima vzhodnokitajska železnica za Rusijo tudi v stratežnem pogledu. Posreden interes ima na železnici tudi Japonci, ki ji je dobrodošla vsaka o-slabitev velikega severnega sosedja, razen tega pa ima proga obojito po zasedbi Mandžurije tudi ogromen gospodarski pomen za Japonce. Brez posesti železnice japonska neomejena eksploatacija mandžurskih bogastev sploh ni mogoča.

Pri takem stanju stvari je popolnoma razumljivo, da je mandžurska železnica stalno jabolko spora med Rusi, ki hočejo zabraniti svojo posest, in med Japonci, ki si hočejo za vsako ceno osvojiti vsestransko prvenstvo na jugu Amurja.

Vzhodnokitajska železnica spaja Sibirijo z Vladivostokom preko Harbina, kjer se odepri druga proga, ki vodi v Port Artur. Dve tretjini te proge — to je del od Čangčuna do Port Artura sta od portsmouthskega mira, s katerim se je zaključila rusko-japonska vojna, v japonski upravi, ves ostali del železnice pa je dejansko v ruskih rokah.

V resnici do zadnjih let vzhodnokitajska železnica ni bila last ruske države, temveč jo je zgradila posebna delniška družba, kateri je pripadala tudi uprava in eksploatacija. Ta delniška družba je bila sicer ustanovljena na osnovi ruskih zakonov, toda bila je prav za prav kitajsko podjetje, ker je bil njen obstoj odvisen od potrditve kitajske vlade in je tudi Kitajci bila pridržana pravica imenovanja družbinega predsednika. Po statutih družbe so smeli biti delničarji le ruski in kitajski državljani, izključeni pa sta bili od posesti delnic obe vladi s svojimi organi in z njimi vred vse druge javnopravne korporacije. S tem se je hotela varovati neka politična nevtralnost in zagotoviti glede obojestranskega vpliva gotova pariteta. Ker pa je družba za dograditev primanjkovalo denarja, ji je prisločila na pomoč ruska vlada, ki je za varnost danih posojil dobila v roke vpliv, toda de jure je bila Rusija le upnica podjetja, dočim je obdržala lastnino sicer privilegirano, pa vendarle značajna delniška družba.

Tak je bil položaj do leta 1924. Tega leta je Kitajski priznala sovjetsko vlado kot legalno predstavništvo Rusije in kmalu sta se obe državi sporazumeli, da prevzmeta vzhodnokitajsko železnico v svojo last, ne da bi dali dotlej obstoječi delniški družbi kakršnokoli odmeno. S tem ukrepom, ki je ostal neoporečen, so tudi zunanji upniki železniške družbe prišli ob svoje ne male terjatve. Kitajski in sovjetska Rusija pa sta postali lastnici te najvažnejše prometne zveze azijskega vzhoda. Spretni sovjetski diplomaciji se je posrečilo doseči pri kitajski vladi tak sporazum, ki daje v resnici celo podjetje v rusko oblast in je kitajski kondominij le formalnega značaja. Vso upravo proge je prevzela Rusija, ki je seveda nastala tudi uradnike in delavce. Po novi pogodbi morajo biti vsi na železnici ruski ali kitajski državljani, toda vsi, tudi Kitajci, morajo biti člani sovjetske železničarske strokovne organizacije, nad katero vrši najstrožjo kontrolo moskovska centralna strokovna komisija. Glavno pa je, da je po citirani pogodbi izročena Rusiji tudi vsa kontrola dohodkov in se ves ogromni donos pretaka skozi sovjetske roke. Ta kitajsko-ruska pogodba pač najbolj kaže vso slabost Kitajske in njene državne uprave, ki bi sicer ne bilo mogoče verjeti, da se sfera vpliva in materialnih ugodnosti med dvema paritetnima državama deli tako neenako, zlasti če se pomisli, da vodi pretežni del proge po kitajskem območju.

Po sedanjem stanju je stopila na mesto Kitajske samostojna Mandžurija, ker v resnici vlada Japonska. Naravno, da ni hotela daljši sploh možla priznati za nadalje stanje, ki ga je ustvarila kitajsko-ruska pogodba, katere na vsak način posega globoko v mandžursko suvereniteto in zelo bistveno tangira japonsko interesno sfero. Sovjetska Rusija pa neodvisne mandžurske države ne priznava, je bolj pa seveda odredila japonski vladi pravico intervencije v zadevah meddržavne pogodbe, na kateri Japonska ni udeležena.

Naravno je, da se sovjetska vlada ni hotela zadovoljno odreči svojemu ugodnemu položaju in da bo skušala obdržati sedanje stanje, ki ji zagotavlja važen političen in gospodarski vpliv na mandžurskem ozemlju. Zlasti pa je hotela obdržati v svoji oblasti edino zvezo s svojim pristaniščem Vladivostokom.

Ko so nastopili lanske leto v Mandžuriji znani dogodki, na katerih ima Japonska glavni delež, je Rusija odtegnila iz prometa velik del vagonov in lokomotiv, češ, da so njena last. Stori se je to v glavnem, ker njen rožest v Tokiju proti težavam, ki jih je delala Japonska njeni železniški upravi, ni imel uspeha. Proti ruskemu ukrepu je podala v Moskvi protest ne le Mandžurija, na katero se izgovarja japonska diplomacija, temveč tudi Japonska samo. Ta diplomatski korak bo težko vodil do uspeha, ker odredka sovjetska vlada obema intervenientoma legitimacijo. Toda zdi se, da formalna stran spora in njegove eventualne rešitve izgublja svojo važnost.

Gre za bistvene, da življenjske interese, in to je vzrok, da je položaj na azijskem vzhodu resen in opasen.

Nedavno so prihajala z Daljnega vzhoda še vznemirljiva poročila o vojnih pripravah in baje

stoji delniški družbi kakršnokoli odmeno. S tem ukrepom, ki je ostal neoporečen, so tudi zunanji upniki železniške družbe prišli ob svoje ne male terjatve. Kitajski in sovjetska Rusija pa sta postali lastnici te najvažnejše prometne zveze azijskega vzhoda. Spretni sovjetski diplomaciji se je posrečilo doseči pri kitajski vladi tak sporazum, ki daje v resnici celo podjetje v rusko oblast in je kitajski kondominij le formalnega značaja. Vso upravo proge je prevzela Rusija, ki je seveda nastala tudi uradnike in delavce. Po novi pogodbi morajo biti vsi na železnici ruski ali kitajski državljani, toda vsi, tudi Kitajci, morajo biti člani sovjetske železničarske strokovne organizacije, nad katero vrši najstrožjo kontrolo moskovska centralna strokovna komisija. Glavno pa je, da je po citirani pogodbi izročena Rusiji tudi vsa kontrola dohodkov in se ves ogromni donos pretaka skozi sovjetske roke. Ta kitajsko-ruska pogodba pač najbolj kaže vso slabost Kitajske in njene državne uprave, ki bi sicer ne bilo mogoče verjeti, da se sfera vpliva in materialnih ugodnosti med dvema paritetnima državama deli tako neenako, zlasti če se pomisli, da vodi pretežni del proge po kitajskem območju.

Po sedanjem stanju je stopila na mesto Kitajske samostojna Mandžurija, ker v resnici vlada Japonska. Naravno, da ni hotela daljši sploh možla priznati za nadalje stanje, ki ga je ustvarila kitajsko-ruska pogodba, katere na vsak način posega globoko v mandžursko suvereniteto in zelo bistveno tangira japonsko interesno sfero. Sovjetska Rusija pa neodvisne mandžurske države ne priznava, je bolj pa seveda odredila japonski vladi pravico intervencije v zadevah meddržavne pogodbe, na kateri Japonska ni udeležena.

Naravno je, da se sovjetska vlada ni hotela zadovoljno odreči svojemu ugodnemu položaju in da bo skušala obdržati sedanje stanje, ki ji zagotavlja važen političen in gospodarski vpliv na mandžurskem ozemlju. Zlasti pa je hotela obdržati v svoji oblasti edino zvezo s svojim pristaniščem Vladivostokom.

Ko so nastopili lanske leto v Mandžuriji znani dogodki, na katerih ima Japonska glavni delež, je Rusija odtegnila iz prometa velik del vagonov in lokomotiv, češ, da so njena last. Stori se je to v glavnem, ker njen rožest v Tokiju proti težavam, ki jih je delala Japonska njeni železniški upravi, ni imel uspeha. Proti ruskemu ukrepu je podala v Moskvi protest ne le Mandžurija, na katero se izgovarja japonska diplomacija, temveč tudi Japonska samo. Ta diplomatski korak bo težko vodil do uspeha, ker odredka sovjetska vlada obema intervenientoma legitimacijo. Toda zdi se, da formalna stran spora in njegove eventualne rešitve izgublja svojo važnost.

Gre za bistvene, da življenjske interese, in to je vzrok, da je položaj na azijskem vzhodu resen in opasen.

Nedavno so prihajala z Daljnega vzhoda še vznemirljiva poročila o vojnih pripravah in baje

Dopisi.

Brooklyn, N. Y.

Vsi se spominjamo zabavnih piknikov, ki so se vršili v prijaznem Emerald Parku pred leti. Večina nas je bilo žalostnih, ker ni bil omenjeni prostor več na razpolago.

Sedaj je Emerald Park preurejen in zopet odprt. Ameriški Slovenski Demokratični Klub si je zajamčil eno prvih nedelj, da priredi tam svoj veliki piknik. Ta prireditev bo zelo zabavna in vesela, kakor so bile večkrat na tem mestu v preteklosti. Ako ste se kdaj na tem prostoru zabavali, boste gotovo prišli. Po dolgih letih se bo prvič točilo pravo pivo in tudi druge kaplje ne bo manjkalo. Istotako bo izvrstno preskrbljeno za lačne želodce, plesalce in keglavce.

Torej na svidenje v nedeljo 11. junija.

Valentine F. Orehek,
tajnik.

UKRADENA TROFEJA

Iz Londona poročajo o nenavadno drznem vladu, ki se je primeril ob belem dnevu. Tolpa zločincev se je te dni opoldne pripeljala z avtomobilom, ki je bil ukraden kolesarju Jacku Duffeju, pred nekro trgovino z avtomobili nad Piccadillyju, kjer je bila razstavljena med drugim darilo dragocena trofeja za velike mednarodne dirke. Iz vozila so stopili štirje moški. Hipoma, so razbili izločeno okno, ugrabili iz njega zlati pokal ter se odpeljali s takšno naglico, da jih policija ni mogla dohiteti. International Trophy je bila vredna okoli 150,000 funtov in je bila namenjena za zmagovalca pri sobotnih motociklističnih dirkah na Brooklandskem dirkališču.

sta Rusija in Japonska že zbirali svoje čete, da v dejanskem spopadu odločita usodo mandžurske železnice. Da bi pri tem ne ostalo, ko bi nastal požar, je na dlani. Po zadnjih vesteh pa je ta nevarnost že odstranjena, ker sta se sporni stranki menda sporazumeli za kompromis. Rusija, ki v sedanjem položaju ne more tvegati vojne z velesilo Japonske, je namreč slednji ponudila železnico v nakup. Japonska je ponudbo sprejela in med obema strankama se vrše le še pogajanja za ceno. Rusija zahteva 300 milijonov jenov, kupee pa ponuja le 90 milijonov. V načelu so se tedaj sovjet odrekli železnici, ki je v danih okoliščinah ni mogoče ubraniti. Japonci so pa tudi toliko modri, da bodo dali prednost kupčiji pred negotovo krvavo vojno. S tega vidika se zato ne bo težko pogoditi za ceno in Rusija bo zopet izgubila na Daljnem vzhodu eno izmed najdragocenejših pridobitev.

SVETOVNA GOSPODARSKA KRIZA PRED 60 LETI

Te dni je poteklo šestdeset let od znamenitega "črnega petka" na dunajski borzi, ki je leta 1873, sprožil hudo gospodarsko krizo v Evropi, pa tudi v Ameriki. Med gospodarskimi krizami dvetinajstega stoletja spada kriza iz leta 1873, brez dvoma med največje. Iz Avstrije se je kmalu razširila preko Italije, Rusije, Nemčije, Belgije, Anglije, Nizozemske v Severno Ameriko, po tudi v Južno Ameriko in Avstralijo. Strašen polom tečajev na dunajski borzi 8. in 9. maja 1873, je bil zadnji povod za nastop kriz, ki je dejansko imela svoj izvor v Nemčiji. Tudi kriza iz l. 1873 je sledila velikim vojnem (l. 1865 in 1870-71). Znatna vojna odškodnina, ki jo je takrat prejela Nemčija od Francije v zlatu, je izzvala nagel gospodarski dvig Nemčije, kjer se je kmalu razvila prava ustanovitvena manija.

Od l. 1870 do 1873 je bilo v Nemčiji ustanovljenih nič manj kakor 958 delniških družb. Ustanovitveno gibanje je prišlo tudi na sosedne države, zlasti na Avstrijo. Obilica novih delnic je izzvala na borzih divjo spekulacijo, ki se je končno zrušila v maju 1873. Sledili so številni polomi bank, industrijskih družb in trgovskih tvrdk, potem pa je prišla huda brezposelnost. Potek te krize je bil mnogo hitrejši nego danes, čeprav je krizi sledila daljša doba depresije. Zanimivo je, da je bila tudi v svetovni gospodarski krizi l. 1873, še najmanj prizadeta Francija, čeprav se je leta komaj malo opomogla od izgubljene vojne.

LORD PRODAJA POLJSKE PRIDELKE

Londonški listi veliko pišejo o "znamenju časa", ki razburja starokopitno Angleško. Baronet sir George Baumont dnevno obiskuje trg mestu Ashbyju in lastnoročno prodaja solato pa cvetke iz lastnega vrta. Njegov grad leži blizu mesta. — Kaj bi se sramoval? — je rekel lord dopisniku. — Če potrebujete ljudi moje blago, jim rad postrežem, ker rabim denar, da bom plačal zemljiški davek. Ali bi bilo nemara boljše, če bi mi prodali graščino na dražbi radi zaostalih davkov? Včeraj sem v teku ene ure novčill 11 funtov sterlingov. — Kupčija dobro gre, ker sem se na Francoškem naučil vrtnarstva. Če bi prodal vse cvetlice, ki jih imam, bi zaslužil še več, a ne maram opustošiti svojega vrta. Trgovci nikoli ne bom postal, ker bi najrajši obdržal vse lepe stvari doma.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

ONIM, KI POŠILJAJO DENAR V DOMOVINO,

naznanjamo, da je mogoče poslati vsoto do sto dolarjev brez vsake izjave, v kako svrhu je denar namenjen. Tozadevna odredba je bila dne 17. marca odpravljen. Kdor hoče poslati več kot sto dolarjev, naj podpiše spodnjo izjavo in naj nam jo pošlje z denarno pošiljateljico.

DECLARATION FOR MONEY ORDER

I herewith declare that Money Order No. is sent by me for the purpose of

and is not intended for the purpose of speculation, placing savings or making investment in a foreign country. I certify that this transaction in no way contravenes the act of March 9th, 1933, the executive order of March 10th, 1933 or any regulation issued thereunder.

(Purchaser's Signature)

(Date)

MI BOMO TOČNO IN HITRO IZVRŠILI VSAKO POŠILJATEV
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Peter Zgaga

— Danes meni, jutri tebi, — pravi pregovor.

In tako se je zgodilo, da so se daj bankirji na vrsti.

Bankirju Michellu so dokazali, da ni plačal dohodninskega davka.

Bankir Harriman je nevarno zbolel, ko so ga klicali pred sodišče.

Odvesti so ga morali v sanatorij, iz katerega je pa pobegnil. Iskali so ga in so ga našli. Toda predno so prišli do njega, se je z merskim nožem dvakrat sunil v prsi. Pa se ni do smrti.

Posebni senatni odbor je včeraj povabil predse največjega finančnika sedanje dobe, newyorškega bankirja J. P. Morgana. Zasliševanje bo nadvse značilno za ameriško demokracijo.

Morgana, ki ne ve, kam bi s svojimi milijoni, bo izpraševal o njegovih finančnih transakcijah bivši newyorški državni pravnik Ferdinand Pecora.

Pecora je sin revnih laških staršev ter se je v starosti štirih let preselil s svojim očetom s Sicilije v Ameriko.

Rejakinja mi piše iz Brooklyn:

— Nekam pust in dolgočasen si postal, Zgaga. Včasih si še katero rekel, zdaj pa hočeš samo modrovati, kar ti pa prav nič ne pristoji. Ali sta z Marjanco skregana, ali kaj? In med ljudi se tudi nič več ne prikažeš? Ali Te je res že vse minilo?

Pismo je seveda brez podpisa, pa nič ne de.

Taka pisma razodtajo splošno mnenje.

Narava se je že prebudila iz zimskega spanja, jaz se pa še prebujam in sem še vedno trd kakor keber, ko pride na pomladni dan. Le malo potrpljenja, vse bo še prišlo na vrsto. Tudi Marjance in druge norosti.

In s svetom se nisem skregal, ker se več ne prikažem med ljudmi, dasiravno se v samotni najbolje počutim. Zatorej le potrpi, neznanja prijateljica. Prav nič ti ne zamerim, če se v sedanjem, zame precej težkem času, obregaš ob me. Toda ženski je treba oprostilo, posebno v mesecu maju.

— Maja nagaja — pravi slovenski pregovor.

Sprva je bilo rečeno, da so odobrile Mussolinijev načrt Italija, Francija, Nemčija in Velika Britanija.

Sedaj poročajo, da se je začela Francija kujati.

Francija je navidez samostojna, v resnici je pa v vseh ozirih odvisna od Male antante.

Ker Mala antanta ne odobrava Mussolinijevega načrta, ga tudi Francija ne more odobriti.

Sicer je pa dovolj, da Mussolini dikтира Italiji. Čemu naj bi diktilal vsej Evropi?

Včeraj so v New Yorku volili delegate za državno konvencijo, ki bo odločila, če naj osemnajsti amandment ostane, ali če naj se ga vrže med staro šaro.

Za New York ni nobenega dvoma, da bo zadal prohibiciji precej mogočen sunek.

Toda en sam sunek, pa če je še tako mogočen, ne zadostuje.

Tudi petintrideset sunkov ni dovolj. Natančno šestintrideset jih je treba.

Če se bo šestintrideset držav odločilo za prekleto prohibicijo, je seveda drugo vprašanje.

Mokraci so brezbržni, dočim so suhaške in raketirske sile noč in dan na delu. In velika nevarnost je, da bodo te sile zmagale.

Ljudje so namreč postali malomarni in so v teh težkih časih z malim zadovoljstvom, da pozabljajo povelje zdravega razuma, da je treba enkrat za vselej napraviti konec prohibicijski hinavščini.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

CENE DINARJEM IN LIRAM SO TAKO NESTANOVITNE, DA JIH NE MOREMO NAVESTI

Izplačila v ameriških dolarjih ostanejo neizpremenjena.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH
Za izplačilo \$5.00 morate poslati \$ 5.75
" " \$10.00 " " \$10.85
" " \$15.00 " " \$16.00
" " \$20.00 " " \$21.20
" " \$25.00 " " \$26.40
" " \$30.00 " " \$31.60
" " \$35.00 " " \$36.80
" " \$40.00 " " \$42.00
" " \$45.00 " " \$47.25

Prejemnik goti v starem kraju izplačilo v dolarjih.
Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino \$1.—
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY,
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvarih. Vred naše dolgoletne skušnjave Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se skupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potne liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroško.

Nedržavljeni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačno navodila in zagotavljanje Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

BEG IN LISICA

(Albanska pravljica)

Nekoč je živel v neki vasi beg, ki ni imel drugega kakor konja, lovskega psa in puške; drugega dela ni imel kakor lov, in od tega je živel. Nekega dne je odjezdil na lov v gore s puško in psom. Ko je prišel na neko planico, je privezal konja k bukvi in ga pustil tamkaj, sam pa odšel s puško na rami dalje po gozdu. Ko je tako lovil, je prišla k njegovemu konju lisica in legla poleg njega.

Beg se je dalj časa zamudil v gozdu, a ustretil samo eno srno. Ko se je vrnil k svojemu konju, se je začudil, ko je videl poleg konja ležati lisico, nameril je takoj puško in jo hotel ustreleti. Ko je lisica to videla, je skočila kvišku in prosila bega, naj je ne ustrelji; rada bo njegovega konja zvesto varovala in pazila nanj. Na to se je beg lisice umislil in jo pustil živeti; potem je zajahal konja, privezal srno na sedlo, vzela s seboj lisico in odšel domov. Tedaj si je iz srne ripravil večerjo, drob pa je dal lisici, da bi se tudi ona nasitila.

Naslednje jutro je odšel beg zopet na lov in vzel za družbo s seboj tudi lisico. Na taisti planici je zopet privezal konja k bukvi in se odpravil loviti po gori; lisico je pustil pri konju za varuha. Lisica je ostala nekaj časa s konjem sama, kmalu pa je prišel medved in hotel konja raztrgati in požreti; toda lisica ga je prosila, naj konju ne stori žalega, marveč čaka na njegovega gospodarja, pri katerem se mu bo dobro godilo, kajti beg jima bo obema na svojem domu dajal hrano. Medved je rad pristal na to, legel poleg lisice in čakal, da se gospod vrne z lova. Ko se je beg vrnil, se je začudil, ko je videl medveda in lisico ležati poleg konja, takoj je zgrabil za puško in pomeril na medveda. Lisica pa ga je prosila, naj medvedu ne stori žalega, ker bo skupaj z njo pazil na konja in mu bo tudi drugače vedno na uslugo. Nato je beg odložil puško, vrzel ob srni, ki jih je bil ustretil, konju na hrbet, zajahal in se odpravil v družbi medveda in lisice proti domu.

Prihodnji dan je šel prav tako zopet na lov; topot je prišel volk in tudi njega je vzel s seboj domov; prihodnji sta prišla miš in krč, potem zopet volk in ptica kumikuša, ki je bil tako velik, da je mogel odnesti konja in človeka obenem. — Vse te živali je beg doma krmil; nazadnje je prišel v družbo še zajec.

Nekega dne je rekla lisica medvedu: "Pojdi, no, ljubi medved, in prinesi mi parobek, da sedem nanj in vam dam povedati, vi pa me ubogajte." Nato je šel medved v gozd in prinesel velik štor; lisica je zlezla nanj in začela svoj govor: "Poslušajte me, oženiti moramo našega bega." Ostali so odgovorili: "Dobro! Toda kako? Saj ne vem, kje bi našli zanj dekle." Nato lisica: "Car ima hčer, z njo oženimo našega bega. Zato poj-

di ti, kumikuša, pred carjevo palačo in čakaj, dokler ne pride iz nje na izprehod njegova hči, potem jo zgrabi in prinesi semkaj." Tedaj se je kumikuša takoj odpravila pred carjevo dvor in čakala na hčer. Pred večerjo je prišla s svojo služabnico, da bi se izprehajala, kumikuša je priletel do nje, jo zgrabil, si jo posadil na hrbet in jo ubral tja, odkoder je bil prišel.

Ko je car zvedel, kaj se je pripetilo njegovi hčeri, je bil zelo potrjen in je takoj obljubil bogato plačilo tistemu, ki bi jo našel; a vse je bilo zastonj, nikogar ni bilo, ki bi se bil hotel stvari lotiti. Tedaj se je naenkrat znašla neka ciganka, kaj mi daš, pa ti vrnem hčer." Ko je car to slišal, se je zelo razveselil in zaklical: "Zahtevaj, kar hočeš, da jo le najdeš." Nato je šla ciganka domov, vzela bob in začela na stari način čarati; tako je zvedela, da se nahaja carjeva hči zelo daleč, deset dni poti od tod, in se začela takoj pripravljati na pot. Vzela je svojo preprogo in bič, sedla na preprogo in udarila po njej z bičem. Tedaj se je dvignila v zrak in zletela naravnost proti kraju, kjer je bil beg s carjevo hčerjo. —

Malo vstran od begovega dvorca se je spustila na tla, pustila tamkaj preprogo in bič, se splazila do dvorca in oprezovala, kdaj se prikaže iz njega carjeva hči, da bi šla na izprehod. Čez malo časa je v resnici prišla, ciganka je pohitela do nje in se začela z njo pogovarjati. Ko sta se med pogovorom že precej odstranili od dvorca, je ciganka pozvala carjevo hčer, naj gre z njo, kar je ta tudi storila. Tedaj je začela gledati preprogo in dejala: "Ej, tu je preproga, sediv ananjo!" To je prišlo ciganki ravno prav, sklopila sta stekli do preproge in sedli nanjo. Nato je ciganka vzela bič, udarila po preprogi in se s carjevo hčerjo dvignila v zrak pa naravnost k carju. Ko je ta zagledal svojo hčer, se je razveselil in bogato obdaril ciganko, hčer je pa zaklenil v sobo in ji prepovedal, še kdaj iti kamorkoli iz nje; dal ji je tudi dve služabnici, da bi ji stregli.

Ko je lisica slišala, kaj se je zgodilo z begovo ženo, je sklicala svojo družbo in jo nagovorila: "Našega bega smo sicer oženili s carjevo hčerjo, toda ukradli so nam jo in zdaj je naš beg zopet samec. Zato mu moramo zdaj carjevo hčer zopet dovesti, a to ni lahko stvar za nas, ker jo je car zaprl in je nikamor več ne pusti. Zato se bom izpremenila v lepo pisano mačko, nališpala z vsemi barvami, in se bom izgrala pod oknom carjeve hčere. Ko me bo videla, bo poslala svoje služabnice, da bi me ujele; jaz se pa ne bom dala ujeti, dokler ne pride sama ven. In ko se prikaže na vrtu, prihi ti, kumikuša, zgrabi jo in jo takoj odnesi našemu begu; bom že gledala, da srečno uidev in me ne ujamejo." Ko je dala lisica tako vsakemu svo-

ja navodila, kako naj ravna, so vsi pritrdili. Nato je vzel kumikuša lisico pod peroti in zletel v deželo, kjer se je nahajala carjeva hči, naravnost do carjevega dvorca. Tam se je ptica nalahno spustila na tla, lisica se takoj izpremenila v pisano mačko, nalepotileno z vsemi barvami, šla pod altan carjeve hčere in se začela tam igrati in plesati. Ko jo je carjeva hči opazila, je takoj poslala svoji služabnici, da bi ujele mačko in ji jo prinesli. Služabnici sta tudi takoj šli doli in na vse načine skušali, da bi mačko ujeli, ta se pa ni dala prijeti. Nato je prišla carjeva hči sama doli, in kakor hitro je šla proti mački, se je znašla na mestu kumikuša, jo zgrabil in odhitel z njo nazaj, lisica pa za njim. Ko je car slišal, kaj se je zgodilo z njegovo hčerjo, je spustil svoje lovške pse za mačko. Ko je mačka opazila, da jo hočejo ujeti, je smuknila v luknjo, v katero ji psi niso mogli slediti in so se zato vrnili; mačka je pa zlezla zopet ven, se izpremenila v lisico in šla za kumikušo, ki je bil v tem begu že prinesel njegovo ženo.

Ko je car zdaj videl, da svoje hčere ne more dobiti nazaj, je zbral ogromno vojsko in jo vodil proti živalim. Tedaj je lisica sklicala vse živali, ki so živele pri begu: medveda, volka, zajca, krta, miš in ptica kumikuša, in jim rekla: "Glejte, car je postavil proti nam svojo vojsko in nas hoče iztrebiti, dajmo tedaj in zberimo tudi me proti njemu svoje trume." "Koliko medvedov moreš spraviti skupaj, ljubi medved?" — "Tri sto." — "In ti, volk, kolikov volkov?" — "Pet sto." — "In ti, zajec, koliko zajcev?" — "Osem sto." — "In ti, miš, koliko miši?" — "Tri tisoč." — "In ti, krta, koliko krto?" — "Osem tisoč." — "In ti, kumikuša, koliko moreš spraviti skupaj svojih vrstnikov?" — "Približno dve sto do tri sto." — "Dobro, pojdite tedaj vsi in vsak zberi toliko, kolikor je rekel; in ko jih boste imeli skupaj, privedite jih semkaj, jaz pa vam bom potem povedala, kaj ima kateri storiti."

Ko je lisica končala svoj govor, so odšli vsi v gozdove in zbirali vojsko. Čez nekaj časa je bilo od vseh strani slišati strašen krič in hrumenje, medvedja vojska, volčja vojska in še druge so prihajale od vseh strani. Ko so bili vsi skupaj, je stopila med nje lisica in jim začela tako-le govoriti: "Vi, medvedje in volkovi, odprite prvi naprej in ko se bo carjeva vojska prvič utaborila, da prenoči, raztrgajte vse njene konje; vi, zajci, spustite vodo v topove, tako da se ne bodo mogli sprožiti. Ko se bo carjeva vojska v drugo utaborila za prenočevanje, boste vi, miši, zgledale vsa sedla, kajti gotovo bodo v tem kupili druge konje. Na tretjem prenočitvenem pa skopajte vi, krta, okrog celega carjevega tabora petnajst komolcev širok in dvajset komolcev globok jarek; in vi, kumikuši, metajte z višine kamenje, ako se bo jutri carjeva armada bližala." Ko je tako vsak prejel svojo navodilo, so vsi odšli.

Ko je carjeva vojska prvič utaborila čez noč, so prišli medvedje in volkovi in raztrgali vse konje. To so naslednje jutro vojaki javili carju, ki je postal zaničljiv, kaj bi to moglo biti, a je takoj kupil druge konje in šel s svojo vojsko dalje. V drugem taborišču so prišle miši in zgledale vsa sedla. To so zjutraj opazili vojaki in takoj javili carju, ki je kupil druga sedla in odinil dalje. Na tretjem taborišču je lisica poslala krta, da bi okoli in okoli izpodkopali tla petnajst komolcev na globoko. Da bi jim delo olajšala, jim je poslala medvede, ki naj bi pomagali odnašati zemljo. Nekako opolnoči so se razdelili krta okrog carjeve vojske in začeli pod zemljo kopati, samo na enem mestu so pustili luknjo, skozi katero so spravljali zemljo; medvedji so čakali zunaj in odnašali prst nekoliko dalje od vojske. Drugo jutro je carjeva vojska najhala konje in odinila

dalje. Tedaj pa so se začeli jezdeci udirati v zemljo, in lisica je poslala kumikušo, da so iz zraka metali nanje kamenje. Ko je tedaj car videl pogubo svoje vojske, je zaklical: "Dajte, vrnimo se! To je kaznen božja za to, ker smo se odpravili na vojsko proti živalim. Naj obdrže mojo hčer, ki so mi jo bile odvedle." Nato so se takoj obrnili in začeli umikati, toda tudi na tej strani so se udirali v zemljo. Tedaj je zaklical car: "Če nas Bog že s tem kaznuje, da se odpira zemlja pod našimi nogami, zakaj nas zadeva potem še kamenje odgoraj?" Padali so drug za drugim in poginili s carjem vred. Čez nekaj časa je lisica prenesta svoj prestol v Stambul in začela tam vladati; beg je opustil lov in zadovoljno živel z lisico v Sambulu, carjeva hči pa je ostala njegova žena, ki mu je nihče ni več uplenil.

SKRIVNOSTEN PREVOZ OKOSTJA

Nedavno so potniki opazili, kako neki benediktinski oče molče potujejo po poti med Milanom in Neapoljem. Navadno je sedel ob oknu in tiho molil breviz. Edino, kar je vzbujalo pozornost pri potnikih, je bila njegova prtljaga. Vsakrat je imel s seboj majhen lesen zaboj, ki je bil zavrt v mrežo. Na zaboji je vselej stalo neko ime. Tihga potnika več ne opazijo na vlaku. In kaj je prevažal v teh zabojih?

Ti zaboji so vsebovali relikvije nekaterih papežev in okoli 200 mučenecov, ki so jih pred 300 leti izgrebli iz katakomb "Priscilla" v Rimu. Vsakrat je na očeta Leona Matteja v Milanu čakal avtomobil milanskega nadškofa, v katerem je bil duhovnik. Ta je s pomočjo očeta benediktina spravljal zaboj na avtomobil in jih odpeljal v kardinalovo zasebno kapelo.

Zgodovina tega izrednega prevoza relikvij se začne za letom 1606, ko je slaven jezuit o. Maggio prejel dovoljenje, da osnuje samostan v Massalubrensa in da sme vzeti iz katakomb Priscilla nekaj relikvij tamkaj pokopanih mučenecov. Pater je to dovoljenje dobro izkoristil in pobral cela okostja mučenecov ter jih prenesel v svoj samostan. Toda nad samostan so prišli slabi časi in na relikvije bi bili skoraj pozabili. Pozneje so jih prenesli v neki samostan blizu Sorrenta, kjer so ostale okoli 200 let. Zdaj se začnejo zadnje poglavje tega prenašanja: milanski kardinal Schuster se je sporazumel z napolskim kardinalom Ascalesijem, da bi te relikvije prepeljali v Milan in jih tam razdelili med posamezne župne cerkve. Ker je razdalja med Milanom in Neapoljem zelo velika in ker je bilo treba za prenos napraviti več poti, je bila dana dispens glede obreda za prenašanje relikvij. Šele, ko je oče Mattei srečno prenesel vse relikvije v Milan, so v Milanu priredili več procesij na čast mučenecov, katerih ostanke

ATENTATORJEVA SESTRA — MORILKA

Gorgone so bile ostudne pravljene ženske, nastvori strahotnih obrazov, ki so jim ovijale glave namestu las kače. Kdor jih je pogledal, je umrl. Pred krakovsko poroto je pa stala dve dni žena po imenu Gorgo, lepega obraza, toda trdega izraza. Rita Gorgonova je sestra atentatorja Iljica, ki je 28. junija leta 1914 vrzel v Sarajevu bombo na nadvojvodo Franca Ferdinanda. Med vojno se je pojavila v Lvovu in poročila se je z avstrijskim častnikom. Po vojni je mož pobegnil od nje v Ameriko, žena se je pa kmalu seznanila z bogatim stavbnikom Zarembo. Lani v aprilu se je morala v Lvovu zagovarjati pred poroto zaradi umora 17-letne Zarembove hčerke, ki je baje branila očetu navezati ljubavno razmerje z Gorgo. Gorgo je bila obsodena na smrt, pa je apelacijsko sodišče smrtno obsodbo razveljavilo in odredilo ponovno obravnavo.

Zarembova žena je bila versko blazna in poslali so jo morali končno v umobolnico. Gorgo je pa postala gospodinja v Zarembovi vili v predmestju Lvova. Vzajajala je tudi ob siroti Stanislava in Luizo. Postala je Zarembova ljubica in imela je z njim nezakonskega otroka, ki se je tudi vzgajal doma. Luiza je pa od sošolk zvedela, kakšne razmere vladajo doma, in začela je sovražiti Gorgo. Očetni je povedala, da ima Gorgo ljubavno razmerje z drugimi. Končno ga je pregovorila, da je ljubici prepustilo, v otrokoma se je pa hotel preseliti v mesto. Predno je pa to storil, je dečka neke noči prebudilo pasje lajanje in misleč, da so vohalci, je hotel poklicati Luizo, ki jo je pa našel v sosednji sobi mrtvo v postelji z zevačo rano na glavi.

Bratee je začel ob mrtvi sestri obupno klicati na pomoč, prihitela sta oče in Gorgo in deček je takoj vrplje očeta obdoližil Gorgo umorila. Trdil je, da je videl skozi steklena vrata temno postavbo v kuhinjo. Gorgo je res imela tiste noči na sebi kožuh, trdila je pa, da ga je oblekla šele, ko se je na dečkovo klicanje zbudila. Toda na kuhinjo so se poznali sledovi krvi in roko je imela Gorgo obrezano s steklom. V obtožnici je bilo rečeno, da je po umoru Gorgo razbila steklena vrata in jih odklenila od druge strani, da je tako neopazno prišla iz sobe umorjene deklice. Gorgo se je zagovarjala, da je po odkritju umora v naglici iskala ključ, da bi hitela po zdravnika, pa ga ni mogla najti in je morala razbiti okence na vratih. Tudi domaći pes je bil težko ranjen. V snegu pa ni bilo sledov od umaz, ki bi kazali, da je prišel morilec v hišo. V vodnjaku so našli okrvavljeno sekuro, v razpokanem zidu ključ pa krvav Gorgonin robec, dočim njeno nočne srajce niso mogli najti.

Tudi vsa preteklost je govorila

proti obtoženki. Stavbnik je izpovedal, da mu je Gorgo nekega dne dejala, da umor zdaj ni nič hudega, ker sodišče morilce večinoma oprusti. Zagovornik je označil obtoženko za duševno obremenjeno, ker je bila njena mati duševno bolna. Zarembo je izpovedal, da je Gorgo zelo grdo ravnala z njegovima otrokoma in da je tudi sam imel z njo težko življenje. Vedel je za njeno ljubavno razmerje z drugim in zato jo je hotel odklopiti, pa je zahtevala visoko odpravnino. Sam je bil trdno prepričan, da je umorila njegovo hčerko Gorgonova.

Porota je spoznala obtoženko za krivo in obsodena je bila na smrt. Smrtna obsodba je bila pa zamahnjena z dosmrtno ječo, a pozneje v osem let težke ječe.

KARLOVŠKA SINODA SE UPIRA MOSKVI

Del ruske cerkve v emigraciji se je zatekel pod varstvo carigradskega patriarha in pretrgal vezi z moskovsko nadoblastjo. To so pristajali nadškofa Eulogija (v Parizu). A razen tega obstoji še "Antonijeva struja", katere voditelji z metropolitom Antonijem na čelu so ustanovili cerkveno sinodo v Sr. Karlovcih. Moskovski patriarh Tihon je leta 1922 razpustil karlovško cerkveno upravo. Toda begunci so mu odredili pokorščino, češ, da je patriarhova moskovska sinoda pod boljševiškim pritiskom.

Kljub temu še vedno ni prišlo do javnega preloma, ki so ga tvegali "Eulogijanci". Vseled tega je postal sedanji varuh moskovskega patriarhovnega prestola Sergij, metropolit nižegorski, zdaj vnovič objavlja pismo srbskemu patriarhu Varnavi. Sklepe se na stalno brasko razmerje med ruskimi in srbskimi visokimi cerkvenimi krogi ter ga prosi za dobrohotno posredovanje pri karlovških upornikih. Skofci-begunci, ki so zapustili svoje diocese, a ne marajo odložiti naslovov in pravice, hočejo baje proglasiti karlovško sinodo za najvišjo rusko cerkveno oblast tudi za sovjetsko področje in celo mislijo na vodilne ruskega patriarha. Metropolit Sergij poziva Karlovčane, naj prijavijo do 9. maja t. l. ali pokorščino ali pa izstop iz ruske cerkve. Na to bo o zadevi razpravljala cerkvena sodišče v Moskvi, a poprej bo metropolit po potrebi lahko časno izobčil uporne nadpastirje v emigraciji ter jim prepovedal maševanje. Ta ukaz ima števil. 311, je spisan v Moskvi, dne 23. maceda t. l. in potrjen po Petru, kolomenskem škofu, tajniku moskovske patriarhovne sv. sinode.

IZ VEŽBANE SIVALKE DOBE DELO

pri moških slavniki. Samo "box machine". — CARLOU HAT CO. 632 B'WAY, NEW YORK CITY (3 x)

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi

z velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi sla-

bih razmer tako priza-

deti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato

naj pa oni, katerim je

mogoče, poravnajo na-

ročnino točno.

Uprava "G. N."

RDEČI DEŽ NAD ITALIJO

Tudi v Ljubljani so pretekli teden mnogi opazili nenavaden dež. Posebno na dežnikih si lahko opazili ostanke rdečkaste blata, ki je padalo obenem z dežjem izpod neba. O tem pojavu so poročali tudi iz drugih krajev naše države. Zanimivo je, da je takšen dež padal tudi v nekaterih mestih po Italiji. Italijanski meteorološki uradi poročajo o tem naslednje:

V Faenzi so v četrtek okoli 10 mesečni s strahom opazili, kako je vse nebo nenadoma potemnelo in zadobilo temnordečo barvo. Tudi svetloba ni bila več brezbarvna, temveč vsi predmeti so bili temnordeči. Splošno so vsi napovedovali nenaden mrk solnce. Podobne nebesne izpremembe se v teh krajih nikdo ne spominja. Tedaj je prišel padati močan dež, pomešan z blatom, ki je bilo temnordečkaste barve. Pojav je trajal samo nekaj minut, tako da ga vsi niso opazili. Šele pozneje so prispela poročila z dežele; kmence so namreč opazili, da je dež vsa drevesa rdeče pobarval in si niso mogli razlagati tega pojava.

Bendandijeva meteorološka opazovalnica je ta pojav kmalu razložila: viharji so v afriških puščavah dvignili ogromne mase peska in ga prignali nad Evropo. Ta pesek je pozneje, pomešan z vodo o meheal blato in prišel padati z dežjem na zemljo. Ta pojav so opazili tudi ob 10 v mestu Imola. — Značilna pa je, da je rdeči dež padal v Bresci v Zgornji Italiji šele ob 18.30. V mestu sanem in okolici je ta dež padal mnogo več časa kakor drugod, to je okoli 10 minut.

PREHLADI dovezajo do PLJUČNICE

Preprečite prehlade z rednim čiščenjem svojega črvenja. Odvajanje naj bo redno, odstranite strupene zastoje! Pijte TRINERJEVO GRENKO VINO

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vel Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Knjigarna 'Glas Naroda'

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 West 18 Street

New York, N. Y.

MOLITVENIKI

SVETA URA	
v platno vez.	90
v fino usnje vez.	1.50
v najfinije usnje vez.	1.80
v najfinije usnje trda vez.	1.90
SKRBI ZA DUŠO	
v platno vez.	90
v fino usnje vez.	1.50
v najfinije usnje vez.	1.80
RAJŠKI GLASOVI	
v platno vez.	90
v usnje vez.	1.50
v fino usnje vez.	1.80
v najfinije usnje vez.	1.90
KVIŠKO SRCA	
v imitirano usnje vez.	90
v usnje vez.	90
v fino usnje vez.	1.50
v najfinije usnje vez.	1.80
v najfinije usnje trda vez.	1.90
v bel celluloid vez.	1.90
NEKESA NAŠ DOM	
v ponarejeno	1.50
v najfinije usnje vez.	1.80
v najfinije usnje trda vez.	1.90
MARIJA VARNENJA	
fino vez.	90
v fino usnje	1.50
v najfinije usnje trda vez.	1.90

Hrvatski molitveniki:

Uljeha jstaresti, fina vez.	1.50
Slava Bogu, a mir ljudem, fina vez.	1.50
najfinije vez.	1.80
Zvečanek nabeski, v platno	90
fina vez.	1.50
Vikar, najfinije vez.	1.80
Angleški molitveniki:	
(za mladino)	
Child's Prayerbook	90
v barvate platnice vezano	90
v belo kont vezano	1.10
Camp Unto Me	90
fino vezano	90
Key of Heaven:	
fino vezano	90
v usnje vezano	90
v najfinije usnje vezano	1.30
(ZA ODRASLE)	
Key of Heaven:	
v celoid vezano	1.30
v celoid najfinije vez.	1.50
v fino usnje vezano	1.50
Catholic Pocket Manual:	
v fino usnje vezano	1.30
Ave Maria:	
v fino usnje vezano	1.50

Vsakovrstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

POPOLEN CENIK JE PRIROČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN

